

”Vi som har kommit så långt”
– erfarenheter av att prata gender med
ekonomstudenter på LTU

Johan Sandström
Redovisning och Styrning, LTU

I undervisningen

- Jag möter ca 350 studenter varje höst
 - A: Ledning och organisation (7,5p), tema **mångfald**
 - B: Vetenskap och **etik (3p)**
- "Vad ska bort om det här ska in?" (etik, hållbarhet, jämställdhet)
- Kapitel 13-syndromet, kursmål/lärare som alibi, plastik, det behöver se bra ut.

Högskolelagen

- **5 §** Högskolorna skall i sin verksamhet främja en **hållbar utveckling** som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. I högskolornas verksamhet skall **jämställdhet** mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas. Högskolorna bör vidare i sin verksamhet främja förståelsen för **andra länder** och för internationella förhållanden.

Ni får hänga med på
etikkkursen en stund!

Dilemma – läsa – skriva – se film

Uppgift 1

1. I grupp, diskutera olika etiska dilemman.
2. Ni kommer att vilja ha mer information, men ni får jobba med den som finns!
3. **Alla grupper diskuterar alla dilemman.**
4. På A3-arken vid respektive dilemma ska ni lämna spår (skriv, rita) av er diskussion. Ni behöver inte vara överens!
5. **Kort gemensam diskussion avslutar passet.**
6. Var då beredda på att kort redogöra för era diskussioner vid respektive dilemma.

Dilemma I

- Grattis! Som nyutexaminerad civilekonom har du fått en traineetjänst på ett stort kunskapsföretag i Stockholm (konsultbyrå).
- En dag märker du att en senior kollega till dig utnyttjar en kund genom att debitera den betydligt fler timmar än vad kollegan använt i sitt uppdrag. Det är ett uppenbart brott mot de interna etiska reglerna på företaget, men kollegan intygar dig att så här gör man bara. Det är inget konstigt med det.
- Hur tror du att du skulle agera? Hur skulle du vilja agera?

Dilemma 3

- Du har nu jobbat ett halvår som controller på ett företag i processindustrin (ditt första jobb efter examen). Det går bra för både dig och företaget, och nu ska man rekrytera ytterligare en medarbetare till ekonomiavdelningen. För att få en balans mellan nytt och gammalt så kommer du med i rekryteringsgruppen. Ansvarig för gruppen är ekonomichefen, som du inte haft så mycket att göra med. Han lägger sig heller inte i gruppens arbete förrän ni har valt ut 10 kandidater. Chefen går då igenom topp-10 tillsammans med er, men väljer direkt (och enväldigt) bort två kandidater som har utländska namn: “Vi vill inte ha någon sådan. Kalla övriga för intervju.” Sen lämnar han rummet.
- Hur tror du att du skulle agera? Hur skulle du vilja agera?

Dilemma 5

- Etiska eller oetiska investeringar? Det är idag relativt lätt att investera i fonder som kallar sig "etiska". Dessa fonder investerar inte i vapen, tobak, spel, alkohol, kärnkraft och porr. Flera undersökningar visar dock att just dessa branscher, framförallt vapen, tobak och spel, ger en mycket god avkastning. Affärsvärlden konstaterar till och med att "de oetiska investeringarna är en lysande affär".
- Hur ställer du dig till att investera i aktier i företag som av många anses öka eländet i världen? Motivera!

Dilemma 6

- Vissa menar att det är bra för företag att ha **kvinnor** på poster inom hållbar utveckling och CSR (Corporate Social Responsibility). Kvinnor passar extra bra just där då de är mer omsorgsfulla än män, något som visat sig ha betydelse för hur företaget uppfattas i hållbarhets- och CSR-arbetet. Företaget får helt enkelt bättre anseende hos olika intressenter.
- **Hur ställer du dig till detta påstående om köns betydelse i företag?**

Ur deras anteckningar om dilemma 6:

- Det är samhällets norm, könsdiskriminering, kvinnoförtryck.
- Kvinnor är mer känsliga, varma, omsorgsfulla; föredrar kvinnor till truckjobb då de inte kör sönder lastbilarna lika ofta som män.
- Business-sense, ser bra ut utifrån.
- **Borde göra:** anställa utan namn och kön, kompetensen ska avgöra, rätt person på rätt ställe, personlighetsdrag som avgör, personen inte könet. **(en könlös meritokrati)**

Ur våra diskussioner om dilemma 6:

- "Vi i Sverige har kommit långt" (man)
- "Jag behandlar då inte mina tjejkompisar så" (man)
- **Mönstret är att männen pratar tills jag bryter in.**
- "Jag vill inte bli kvoterad på kön" (kvinna)
- Kvotering, glastak, economic man, med mera.

Vem tror ni var sekreterare i bikupan?

Arbetsätt

- Svårt att sätta ord på frågorna.
- Det är känsliga frågor för många (fast "vi har kommit så långt").
- Hitta sätt som gör att det går att prata och att förstå.
- Dilemmadiskussioner i bikupor/storgrupp är ett sätt – men lämna inte deltagarna efteråt!
- Praktisk och diskursiv medvetenhet.
- En resa, även för mig – auskultation (låta en kollega lyssna och iaktta).